

¶ SPLENDIDISSIMO VIRO, PARISIENSIS

q̄ senatus grauiſſimo præſidi, Carolo Guilliardo, Iudocus Clichtoueus Neoportuēſis, theologiæ profeſſor, licet indignus, felicitatē ac ſalutē æternā exoptat

Postolorū princeps Petrus in ſc̄da ſua canonica ep̄ſa futuros eſſe p̄ uerſorū dogmatū auctores, fidelib⁹ Ch̄ri cultorib⁹, æq̄ſſime Præſes, denūciauit his uerbis. In uobis erūt mḡri mēdaces, q̄ introducēt ſectas p̄ditionis, ij. Peri. ij. Et mlti ſequēt̄ eorū luxurias, p̄ q̄s uia ueritatis blaſphemabit̄. Qd̄ ſane ſp̄ſ ſct̄i afflatu, platū uaticiniū, tū a p̄cipio naſcētis eccl̄iæ in Ebione, Cherinto, Marchione, & cæteris illius ſeculi hereſiarchis, eſt cōpletū, tū etiā p̄ totū deinceps eiſdē eccl̄iæ hic adhuc in acie cōliſtētis decurſum, ad n̄ſa uſq; t̄pa, multifariā d̄noſcīt & in diuerſis hereſe ſoſatoribus eē cōprobatū, tū maxie hac n̄ſa tēp̄ſtate, in Martino Luthero, atq; aſſertoribus eiſ, cōſpiciūt locūt & ueritatē habere. ¶ Sigdē (ut cæteras ipſius inſanias, improbaſq; aſſertiones, ab alijs ſcriptoribus abūdē cōfutatas, p̄mittā) ipſe Luther⁹, tribus ſup̄ modū peſtilētibus libris ſuis, triplicē eccl̄iæ ſtatū (quē p̄ſeſſus fuerat) molit̄ euertere, ac penitus cōfundere. Primo Chriſtianismū, ab eodē in baptiſmo ſuſceptū, cū in opusculo ſuo, de lib̄tate Ch̄riana mēdaciter in ſcripto, aſtruere nitit̄, ipſos eccl̄iæ catholicæ moderatores nullā habere poteſtate cōdēdi aliquas conſtitutiones, q̄ p̄p̄m chriſtianū obligēt ſub propriē ſalutis iactura, ad eorū obſeruationē, neminēq; obſtringi ad q̄pp̄iā agēdū, niſi q̄d apte in euāgelio fuerit expreſſum. Sc̄do idē demoliri ſtudet ac exterminare ſtatū ſacerdotalē, quē t̄n ſacris initiat⁹ ſuſceperat, cū in libro, de abrogāda miſſa priuata, titulū p̄ferēte, cōtendit inter cætera, ch̄rianos oēs cuiuſuis ſexus & ætatis, eſſe ſacerdotes, & ſacraſſimū Ch̄ri corpus ac ſanguinē, in miſſe officio oblatū nequa q̄ eſſe ſacrificiū. Tertio monaſticę uitæ p̄ſeſſionē (quā t̄n, ut ſcribit, añ ſubierat) idē cōuellere laborat ac ſubuertere, cū in libro ſuo de uotis monaſticis denominato, totus debacchat̄ in regularē religioſorū obſeruationē, uotoꝝ p̄petuā ſtabilitatē dānat, illudq; uiuēdi inſtitutū cū ſuis auctoribus, acerbiffimis inſectat̄ cōuitijs. Nōne igit̄ merito uidēt̄ ipſe Lutherus, nūero magiſtroꝝ illorū mēdacitū aſcribēdus, de q̄bus in ſp̄ū p̄nunciat B. Petrus, q̄ introducturi ſunt ſectas p̄ditionis? Nec minus id cōpletū (proh dolor) uidemus, q̄ multi inebriati uino fornicationis eiſ, q̄ ſanctā deſeruit eccleſiā, ſecuti ſunt p̄ditiffima eiſ dogmata ac inſanā libidinē, q̄q; p̄ eos aſſectas, uia ueritatis multifariā eſt blaſphemata. Sic em̄ uulpiū caudis alligatæ faces, opa Samſonis, ambuſſerūt innoxias Allos philorū ſegetes, & hæreticoꝝ ſermo, teſte deiloquo Paulo. ij. Timo. ij. ſerpit ut cācer, ſyncæra corrip̄ēs. ¶ Cæterꝝ huic triplici cladi, Ch̄rianae reipub. maiorē in modū exitiali, aliquātulū remediū me allaturꝝ ſum arbitratus, ſi tribus idētis dē machinis oppoſitis, hæc triplicia ſatanę caſtra pro facultate mea adoriar, oppugnē, & ſubuertere annitar. Quarꝝ prima, p̄nicioſam illā lib̄tatē ip̄etat, quam ſubdole ac uafro ingenio ch̄riana & euāgelicā appellat. Sc̄da, ſacerdotij in oēs cōmunicationē ipugnet, & unicū illd̄ ac ueꝝ euāgelicę legis aſtruat ſacrificium. Deniq; tertia, ſolutionē uotoꝝ monaſticoꝝ, relaxationēq; diruat, eaq; i totū uitæ t̄p̄s fieri poſſe, p̄petuoq; obligatoria cōprober. Et id quidē adiutore deo, tribus huius opis in Lutherꝝ elaborati libris, aggredi conabimur, qui prædictos

EPISTOLA NVNCVPATORIA.

tres eius libros excutiāt, ac cōfutēt. ¶ Porro cōtēdēt forsītā nōnulli operā a me neq̄ suscipi nūc debuisse, q̄ in Luther; hāc triplicē instrūā acie literariā, q̄ iā pri de lris ap̄ficis piæ memorię Leonis x. superioribus annis summi pōti. dānati sunt libri Lutherani & in lectiōis usum assumi phibiti. Accessit illi & rectissima facultatis, sacre theologię, Parisiēsis (cuius & ipse, licet imeritus, sum alūnus) deter- minatio, exactissimaq; cēsura, eosdē libros publico incedio dignos definiēs, ob mltiplices & intolerabiles in eis cōtētos errores. Demū & id, nō modicū eidem rei pōdus adijcit, q̄ iā dudū grauissimo curię Parisiēsis senatuscōsulto, ac publico regie maiestatis edicto, inhibita est uniuersis q̄ruis libror; Lutheri lectio & usus, q̄nimo oēs uindictibus flāmis absumi sub seuerissima iterminatiōe sunt ius si. In hac autē q̄tulacūq; elucubratione, sopitas uidebor excitare fauillas, creptos q; ignibus libros eius, iter; pferre palā, cū rursus yba ac snias eiusdē reuocas bo in oīm cōspectū, cū q̄tor; q; oculis obijciā dānatas ipsi⁹ assertiōes, q̄bus fortas se ifirmi lectores trahi potuerūt denuo i errorē, pperāq; agēdi occasiōē arripere. ¶ Ver; hęc obiectātib; ita paucis satisfacere tētabim⁹, id primū afferētes, de s- creto illo ap̄lico, cōtusq; theologi cōsilio, sniasq; in eis cōtētas adductio nē, q̄ fiat ad assertoriā illo; approbationē, nō autē eā, q̄ fieri possit ad iprobato- riā eorū cōuulsionē. Neq; em̄ pcludēda cuiq; est uia cōfutādæ falsitatis hære- ticę, aut astruēdę yitatis, quā elucidātibus, uita æterna repromittit. Qui autē pos sent hereticor; dicta cōfutari, & opposita illis cōprobari ueritas, nisi illa afferant̄ in mediū, palāq; pducāt: Nihilo certe magis, q̄ cōdēnari queat iuste, reus furti aut parricidij, nisi crimē eius pferat̄ in iudiciū, & testib; fide dignis cōuincatur. Sane i sacrosanctę synodi Cōstatiēsis sessione octaua cōdēnati fuere libri pestife- ri, Iohānis Viclefi, ultricibusq; flāmis addicti, cū seuera phibitiōe, ne q̄s postea illius opa legeret, aut ex eis deprōptas snias i autoritatē assumeret. Nihilo ses- cius uenerādus p̄, eruditioneq; clarissimus, Thomas Vvalden, Carmelitani or- dinis in Angliā tū puincialis, i duob; illis luculētis opibus, contra Viclefum & eius asseclas accuratissime cōpositis, & nuprime ap̄d Leutiā Parisior; ilucē q̄- ditis, uno de sacramētis iscripto, & altero de sacramētalib; dicta ipsius Viclefi, ex libris ei⁹ desūpra, i cuiusq; ferme capitis initio affert i mediū, q̄ postea sc̄iō; patrū copiosus autoritatib; ualidissimilq; rōnib; acerrime cōtūdit ac reuellit. Neq; mediocre ea i re merit⁹ est laudē, tm̄ abest, ut rep̄hēsiōi fuerit obnoxio. Si qdē prius eiusdē opus, de sacra mētis nūcupatū, a Martino .v. tū summo pōtif, post diligētē recognitionē, cū eximia cōmēdatiōe est merito approbatū. Posteri- us uero, qd de sacramētalibus inscribit̄, eiusdē summi pōtifis hortatu cōpositū sacre facultati theologię i Parisior; academia uisum est apprime dignū, qd ab oibus palā lectitē. Cur igit̄ nō licebit nob; & nūc in sibi cā adducere snias Luthe- ranas & uerba, ut postea fidelius atq; audētius improbenf; Neq; eo in negotio præstāt̄ cuiq; occasio offendiculi, q̄nquidē adducta eiusmodi uerba Lutherana cū subitūta potius improbatione, nequaq; ingnant lectore, sed prodita eorū falsitate, potius cautiore reddūt, ne illo; inficiat̄ ueneno, aut laqueis capiat̄. Per inde atq; medicus natiuæ uirtutis herbarū gnarus, si oblatam herbam (ut cis- cutam) dicat esse noxiam & uirulentam, eo ipso uerbo inducit alios in illius

EPISTOLA NVNCVPATORIA:

herbæ usum, qn̄ potius ne q̄s ea utat̄, absterret oēs & reuocat. Atq; utinā nullo r̄ū āplius aīs insiderēt Lutherana dogmata, neminiq; mortaliū eēnt cordi. Certe si ita se res haberet, leuaremur hoc onere subeūdi p̄sentē (cui accingimur) laborē. At q̄o qm̄ formidādū est, nō nullos adhuc sup̄esse, q̄ necdū penitissimis animi recessibus intimisq; penetralibus excusserūt oīno pestilentē illā doctrinā, sed tacito pectore eādē adhuc amplectunt̄, exosculant̄ & approbāt, nō satis p̄suasi, eā esse peruersā, ad eruēdā hāc uenenosā, imis terræ radicibus abstrusam radicē, cuius herba prominēs solo, acuta falce publici edicti ē succisa, tridēs eē hūc, & sarculū trifurcū atq; ligonē literariū apparā, nihil declinātes a recta antiq; patrū semita, q̄ dānator; ab ecclīa hæreticor; (ut Manichæi, Arii, Vigilāti, Eluidij, & reliq;) inias, atq; ex libris eor; cōdēnatis acceptas rōnes, suis passim inferuerūt opib; cōfutorijs, ut eas p̄sidio inuictæ ueritatis sideti eliderēt.

¶ Hoc aut̄ n̄m̄ q̄tulūcūq; studiū, amplissimæ tuæ dignitati dedicādū cēsuim; clarissime Præses, tū ob incōcussam animi tui in cōsecrādis priscor; patr; uestigijs soliditatē, q̄ noua dogmata ab illo; recto tramite exorbitātia, ceu uir; laxit̄es; sp̄ exhorruisti, non inemor prouerbij illius, apud Sapiētē cōscripti. Qui dissipat sepē, mordebit eū coluber. Vbi sepem, glossā interlinearis interpretat̄ instituta ecclīæ, q̄ si q̄s dissipauerit, atq; isolēter abiecerit, eū a diabolo, serpēte antiq; & tortuoso mordicus ap̄hēdēdū phibet. Tū etiā ob indefessam ad extirpādos Lutheranos cū libris errores operā, in sup̄ma Parisiani senatus curia haud segniter abs te p̄stitā, ut intemerata fidei synceritas & illabefacta sp̄ obseruet̄. Obnixeq; petimus, ut grauissimi tui noīs authoramēto cōprobes etiā ap̄d oēs illo; demolitionē, a nobis hic elaboratā, fulcimētoq; sacrar; l̄r; ac sanctorū patrū, & rōnibus nō paucis utcūq; subnixā. Quā ubi syncera animi tui integritas acerrimo suo iudicio probauerit, speramus eādē & ab alijs facile prabatū iri, & legētibus nō modicū fructū allaturā. Vale p̄sidiū & dulce decus meū, Ex Parisiis, anno ab incarnatione dñica uicesimoq̄rto sup̄ millesimū, & q̄ntesimū.

¶ INDEX EORVM QVAE IN HOC TRIPARTITO opere pertractant̄, in singulis libris per capitulum ordinem digestus.

¶ In primo libro, hæc determinantur.

Vid Chriane libtatis noie, itidē & ecclīasticę, designat̄ apud Luthe; & affectatores eius. Cap. .I.

¶ Nōnulla Lutheri dicta, quibus suā astruit libertatem Christianā, hoc in libro improbanda. II.

¶ Præter ea q̄ sacrū continet euāgeliū tempore apostolor; fuisse pleraq; cōstituta, ad rectā totius ecclīæ moderationem. III.

¶ Sancto; patrū testimonio id etiā ostendi, q̄ multa circa ecclīæ primitiue exordiū fuerit cōstituta, q̄ nō sunt i euāgelio apte cōscripta III.

¶ Beatū Dionysū Areopagitā a S. Paulo cōuersum, esse eor; sacrorū